

Editorial

Els representants de la comunitat científica en els diferents organismes relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya

Cada vegada més la comunitat científica resta absent dels òrgans de decisió relacionats amb la conservació del medi natural (junes rectores d'espais naturals protegits, comissions assessores, etc.) i moltes de les decisions relacionades amb la gestió del medi natural tenen un component més polític o econòmic que científic, tot i que paradoxalment són precisament els valors naturals posats de manifest pels científics els que aquests òrgans tenen el mandat de conservar.

Aquesta situació no afecta només els representants de l'IEC i de les seves societats filials, sinó al conjunt dels representants de la comunitat científica que participen en aquests òrgans, com és el cas de les diferents universitats i del Consell Interuniversitari de Catalunya.

I si en alguna cosa coincideixen els representants de la comunitat científica i els gestors del medi natural és en reconèixer que la participació i la funció assessora dels científics no funciona de manera adequada i que cal fer-hi alguns canvis. Però mentre aquests canvis no arriben, el desmobilitzament i la desmotivació dels científics pel que fa a la seva funció assessora es va incrementant.

La Llei 12/2006, de mesures en matèria de medi ambient, encomanava al Departament de Medi Ambient i Habitatge la millora de la composició i de les funcions dels òrgans rectores dels espais naturals protegits de la seva competència, però solament tocava una part del problema, ja que existeixen moltes altres juntes, comissions i consells que no entren dins els supòsits d'aquesta llei de moment, tot

cal dir-ho encara no ha comportat cap canvi. Potser ara que fa poc que ha començat una nova legislatura, seria un bon moment per reprendre la qüestió de la participació amb una certa valentia i serietat.

Per encàrrec de la Secretaria Científica de l'IEC, la Institució està fent un treball de valoració de la participació dels científics en aquests òrgans basant-se en tres objectius: millorar la participació de l'IEC i de les seves societats filials; dinamitzar la participació de la comunitat científica en general; aconseguir que l'Administració es prengui seriosament la participació dels científics.

El treball que s'ha començat a realitzar es basa en l'elaboració d'un informe que, a partir de la revisió de la normativa existent de tots els espais naturals protegits i comissions i de l'entrevista amb representants de l'IEC i d'altres institucions científiques, així com amb els directors de determinats espais protegits i els secretaris de diferents comissions, permeti establir tot un seguit de propostes de millora de la participació de la comunitat científica en els organismes relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya.

Com a primeres dades d'aquest treball, s'ha constatat que els científics no representen més del 3 % dels més de mil components de les juntes rectores o comissions amb funcions executives—no simplement informatives—existents, cosa que corrobora una vegada més el poc que es consideren els arguments científics a l'hora de prendre decisions susceptibles d'afectar el medi natural.

(Continua)

Allium pyrenaicum

En certs casos, també s'ha de reconèixer, han estat els propis científics els qui no sempre han estat a l'alçada del que s'esperava d'ells, però ara no es tracta tant de veure qui és més responsable de que la participació —no només dels científics— no

rutlli adequadament com de trobar solucions per aconseguir que millori. I és en aquest context que cal valorar de manera positiva aquesta iniciativa conjunta de l'IEC i de la ICHN, tant pel seu component autocrític com per la seva voluntat propositiva. ■

L'Agró Negre, núm. 3
Barcelona, 2006. DEPANA.
15 p.

Projectes

Els sistemes naturals de les Planes de Son i la mata de València: el paisatge

L'estudi del paisatge vegetal s'afirma des de la relació establerta entre la societat i el seu entorn al llarg del temps i en l'interès per conèixer fins a quin punt l'empremta humana ha determinat l'actual paisatge vegetal.

Per això, l'escala temporal d'aquesta evolució no la marca l'origen de l'escenari natural sinó la influència humana, més que el decorat el que cal és situar els actors i el seu pes sobre la vegetació. I segons indiquen les dades actuals, les primeres evidències segures de presència humana postpaleolítica es remunten a fa uns 6.500 anys abans del nostre dia, data en la que s'iniciarà aquest estudi.

Per tant, forçosament el tractament del paisatge ha de ser transdisciplinari ja que d'una banda cal usar diferents tècniques i mètodes per aproximar-se a l'estudi del paisatge vegetal i d'altra banda entendre el context social i tecnològic de cada moment de la història. Per aquest motiu, aquest estudi s'ha dissenyat a partir de l'anàlisi de tres períodes temporalment desiguals producte de la diferent informació i coneixement que es té de cada etapa.

Així, un primer període d'estudi es basarà en les dades publicades dels diagrames pol·línics dels estanys Redó, Redon i Burg, que serviran de marc de referència per explicar la història de la vegetació des de les primeres colonitzacions holocenes fins fa aproximadament uns mil anys d'història. La seva zonació permet posar en context les evidències humanes conegudes durant aquests lapse temporal i interpretar fins a quin punt la creixent presència antròpica va ser significativa per a la distribució de la vegetació a l'entorn de les Planes de Son.

El segon període el determina l'arribada del feudalisme, que marca un llindar creixent de la pressió humana amb un ampli conjunt d'activitats desenvolupades (agricultura, ramaderia, sal, mineria i metal·lúrgia, silvicultura, etc.), prou extenses i significatives perquè es tinguin en compte

en el desenvolupament del paisatge vegetal. Sense oblidar algunes oscil·lacions climàtiques importants com l'Òptim Climàtic Medieval i la Petita Edat del Gel.

Finalment, es prendrà el segle XVIII com a referent del pas i transformació d'un món feudal i senyorial a un altre de capitalista i de mercat, a on el benefici econòmic individual substitueix l'autosubsistència i la creació d'excedent per mantenir els "senyors". I per tant no es pot bandejar l'empremta humana just en el moment en el que l'especialització vers determinades activitats, com per exemple la metal·lúrgia o la silvicultura, condicionen profundament el paisatge vegetal que ens ha arribat fins a l'actualitat.

La Mata de València s'ha pres com a referent d'aquesta història, els diagrames pol·línics posats en context permeten plantejar algunes hipòtesis interessants respecte la història de l'abetosa des dels seus orígens i establir moments d'un domini més important d'aquesta espècie. Al diagrama pol·línic de l'estany de Burg, *Abies alba* va ser l'espècie arbòria principal entre fa 6.200 i 2.800 anys cal BP, i si bé inicialment es pot considerar una adaptació de la vegetació al clima, en la seva etapa de consolidació ja no es pot desvincular d'una activitat humana creixent a partir de l'any 5.200 cal BP.

Al vessant nord dels Pirineus, alguns estudis han demostrat com l'abet era usat per a la construcció i es localitzava en valls que eren navegables per riu, mentre que s'afavorien altres espècies, com per exemple el faig, en valls no navegables que sovint

(Continua)

s'aprofitaven per carbonejar. Tot i que també està demostrat com almenys des de l'Alta Edat Mitjana la fusta d'avet s'emprava per a fer carbó.

Per aportar algunes dades sobre aquesta discussió, el treball de camp plantejat a l'avetosa de la Mata de València farà incís en l'ús d'aquesta fusta. La identificació d'algunes places carboneres de les que es recolliran carbons vegetals que es dataran per ^{14}C i s'estudiaran antracològicament, serviran per conèixer la fusta carbonitzada i

aportar dades sobre aquesta activitat. Complementàriament, el repàs a les fonts documentals (escrites i gràfiques) permetrà explicar fins a quin punt l'explotació forestal ha estat intensa o no.

En resum, del que es tracta és d'aportar arguments per analitzar fins a quin punt les activitats humanes són tant o més importants que les condicions ambientals per explicar el paisatge vegetal de la Mata de València. ■

Els sistemes naturals de les Planes de Son i la mata de València: trobada d'experts

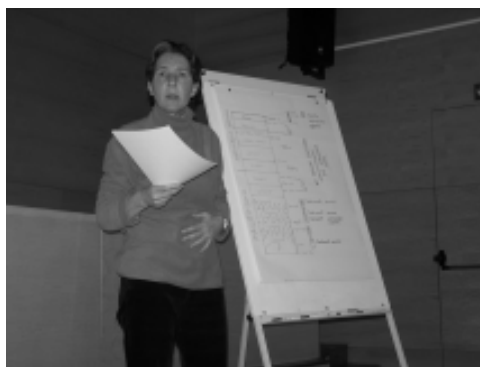
Durant el cap de setmana del 10 i 11 de febrer es va celebrar una reunió de treball al Centre de Natura de les Planes de Son (Pallars Sobirà) dels equips de recerca que participen en l'estudi dels sistemes naturals de les Planes de Son i la Mata de València. En total hi va haver representants de 16 dels 21 equips de que participen en aquest projecte.

Cada un dels grups de recerca va exposar la seva metodologia de treball i els primers resultats obtinguts. La profunditat del treball que s'està realitzant posa de manifest l'interès naturalista de les Planes de Son i la mata de València. Com a exemple d'alguns dels resultats obtinguts, es pot citar la detecció d'algunes espècies fins ara no conegudes a Catalunya i, fins i tot, el que s'hagi descobert per a la ciència una nova espècie de formiga.

Els mateixos experts en formigues han citat que la comunitat de formigues que es troba a les Planes de Son és una de les més exemplars de tot Catalunya. Per la seva banda, els experts en l'estudi de lepidòpters han localitzat en aquesta zona quasi 600 espècies diferents, el que representa més d'un terç de totes les espècies existents a Catalunya.

Els estudis que s'estan realitzant sobre geologia i geomorfologia estan facilitant una informació que permet obtenir visió molt diferent del relleu i de la gènesi de la vall de Son, on molts dels dipòsits glacials, com els grans blocs de granit que s'hi poden veure actualment, no procedeixen dels seus nivells culminals, on el granit és inexistent, sinó que van arribar a la vall arrossegats per la gran gelera que circulava per la vall de l'actual Noguera Pallaresa i que possiblement tenia quasi mil metres de gruix.

Un altre dels objectius d'aquesta trobada, a més del de presentar els resultats provisionals,

era facilitar el contacte i la col·laboració entre els diferents equips de recerca que participen a l'estudi. L'intercanvi de mostres i de dades entre aquests equips i la reorientació d'alguns dels treballs que es realitzen en funció dels resultats i qüestions plantejats per altres experts, ha estat també una bona demostració de la utilitat de la trobada.

Aquests treballs tenen també força interès pels equips de gestió i educació del Centre de Natura de Planes de Son, ja que els hi faciliten noves dades i coneixements per a la seva tasca educativa. En altres casos, el seu ajut en l'obtenció de mostres de camp ha estat també notable.

La trobada, a l'igual que tot el treball de recerca, va comptar amb el suport de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya. ■

EMYS. Butlletí del projecte europeu Life Emyster, núm. 3, desembre de 2006. 8 p.

Sortides naturalistes

Programa de sortides naturalistes per a la primavera del 2007

Per a la primavera d'enguany s'ha programat un nou cicle de sortides naturalistes a espais naturals protegits dels Països Catalans. L'objectiu d'aquestes sortides és conèixer de la mà d'experts locals alguns dels espais naturals menys visitats. Les sortides són gratuïtes i estan obertes a tots els interessats en el coneixement del medi natural català.

Els espais que es preveu visitar són els següents: serra Llarga i serra de Bellmunt (Noguera); serra del Cardó (Ribera d'Ebre); serra de Montgrony (Ripollès); reserva natural marina de Banyuls-Cervèra (Vallespir); parc del Corredor-Montnegre (Maresme). El

programa complet es tramet conjuntament amb aquest NOTÍCIES i també es pot consultar a la pàgina web de la Institució. ■

Sessions científiques

Funcionalitat dels ecosistemes fluvials mediterranis

El propassat dia 13 de febrer, en el marc de les sessions científiques del curs 2006-2007, en Cèsar Gutiérrez i Perearnau va impartir la sessió *Funcionalitat i evolució dels ecosistemes fluvials mediterranis. Anàlisi del cas de la Tordera* a can Palauet (Museu de Mataró). El ponent previst, Francesc Sabater, no va poder dur-la a terme per causes imprevistes de darrera hora.

La sessió va fer una repassada a la funcionalitat dels rius mediterranis, especialment des d'una perspectiva geomorfològica i hidrològica, bo i emprant l'exemple de la Tordera, sobre la qual va exposar un bon nombre de dades dels darrers segles. La informació exposada és fruit d'una recerca sistemàtica duta a terme i que constata els nombrosos canvis patits pel curs d'aigua, principalment envers la desnaturalització. Així, per exemple, per al curs mitjà, entre 1956 i el 1985, es va produir un canvi de l'índex de sinuositat de 1,45 a 1,1, així com una pèrdua d'amplada de la llera del 36%.

La davallada pel què fa al nombre d'hidròfits també ha estat molt important, així com també la de la fauna.

Pel què fa al funcionalisme del riu, cal destacar la desconexió que s'ha produït entre el riu i la seva plana al·luvial, amb una minva acusada de les torderades i dels seus efectes. De retruc, el riu ha perdut capacitat de formar aiguamolls (els gorgs i estanys, desconnectats del riu i escampats arreu de la plana al·luvial, havien estat molt nombrosos dècades enrere), i ha patit un retrocés en el cap del delta (terminació a mar) d'una mitjana propera a 2 metres/any.

De tota manera, el ponent va voler destacar els nombrosos valors que encara hostatja el riu i el seu entorn, que el fan mereixedor, ara que encara s'hi és a temps, de mesures urgents de preservació. ■

Guia de natura de Barcelona. Aproximació a la història de la natura a la ciutat. MARGARITA PARÉS I RIFÀ. Ajuntament de Barcelona

Cursos naturalistes

El GPS i el SIG MiraMon

Els dies 24 i 25 de febrer es va dur a terme el curs naturalista *El GPS i el SIG MiraMon*. Les sessions teòriques es van realitzar a la seu del CREA, a la Universitat Autònoma

de Barcelona i la sortida de camp durant el diumenge al matí, es va fer a Collserola, pels voltants de la torre de Collserola. El curs va omplir el màxim de places, 16 inscrits, i un

(Continua)

bon nombre d'interessats van quedar a la llista d'espera. Es constata novament l'interès que genera el maneig d'aquest aparell i el treball de les dades sobre cartografia, ja que aquest curs s'organitzava per segon any consecutiu amb un ple absolut en ambdós casos. Els dos professors, en Lluís Comas i l'Eduard Luque, del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, van impartir un curs on, a més de fixar el marc conceptual de les tècniques de localització i cartografia, es va treballar de manera pràctica les aplicacions i possibilitats que permeten el treball amb sistemes d'informació geogràfica. Els participants van valorar molt positivament els coneixements rebuts i van poder resoldre molts dubtes generats en l'ús del GPS. Un dels avanços en els darrers anys és la millora en la disponibilitat de cartografia digital gratuïta per part de l'Institut Cartogràfic de Catalunya mitjançant internet. De la mateixa manera, es va destacar la possibilitat

de consultar cartografia *on line* sense necessitat de descarregar arxius sovint molt grans. Així, un dels comentaris més unànimes al final del curs, va ser constatar com el tractament de dades i la capacitat de realitzar prediccions per part dels naturalistes a partir de les observacions de camp amb l'ús de tècniques de localització pot esdevenir una eina cada vegada més important per aplicar la recerca a la gestió dels espais naturals. ■

Butlletí de la kĭkĭkĭ.
Revista del
Centre de Biodiversitat,
núm. 13. 2n semestre de
2006. Dipòsit legal: AND-
269-2000. 48 p.

Delegacions

Trobada de delegacions i grups de treball

El passat vint de gener es va celebrar, a Manresa, a la seu de la delegació del Bages de la ICHN, la primera reunió de coordinació de delegacions i grups de treball de la Institució amb l'objectiu d'establir unes línies comuns d'actuació i afavorir la coordinació pel que fa a les activitats i al funcionament de les delegacions i grups de treball.

Un dels primers temes de debat va ser el relacionat amb les activitats i els projectes que es realitzen des de les delegacions, tant pel que fa a la definició de la tipologia dels projectes que haurien de ser característics de la ICHN com a la coordinació d'aquests projectes entre delegacions i grups de treballs.

Tot i que cada delegació o grup de treball decideix i gestiona autònomament les seves activitats així s'estableix al Reglament de règim intern de la Institució, s'ha de garantir que els seus projectes s'adaptin a les característiques, objectius i especificitats de la ICHN, com per exemple: han de fonamentar-se

en la recerca o en la difusió dels seus resultats; han de fomentar i completar el coneixement naturalista i contribuir a l'establiment de les bases científiques per a la gestió i la conservació del medi natural; han de facilitar la participació dels socis de la Institució i dels joves estudiants; han de tenir un fort component de voluntariat; han de preveure una adequada difusió dels resultats obtinguts; etc.

Un altre aspecte important que es va tractar va ser el relacionat amb els socis de la ICHN, ja que mentre el nombre d'activitats ha augmentat significativament els darrers anys i s'han creat noves delegacions, el nombre de socis es manté estable. És en aquest sentit que es va demanar la col·laboració de les delegacions i grups de treball per

(Continua)

incrementar-ne el nombre i aconseguir, així, un major suport a les activitats de la Institució.

També es van tractar altres qüestions relacionades amb la difusió de les activitats i el funcionament administratiu i econòmic, especialment en tot allò que fa referència a la sol·licitud de subvencions.

En conjunt, la valoració de la trobada va ser positiva i es va acordar que, com a mínim, anualment s'organitzarà una trobada a principis d'any i centrada en la presentació dels programes anuals d'activitats de cada delegació i grup de treball i en l'establiment de propostes de col·laboració entre delegacions.

L'organització de la trobada va anar a càrrec dels companys de la delegació del Bages i no només va ser impecable sinó que van sorprendre els assistents amb un magnífic dinar en una masia d'Artés i amb una sortida al torrent Salat, on ens van comentar sobre el terreny algunes de les característiques d'aquesta curiosa surgència d'aigües salabroses. ■

Delegació d'Osona

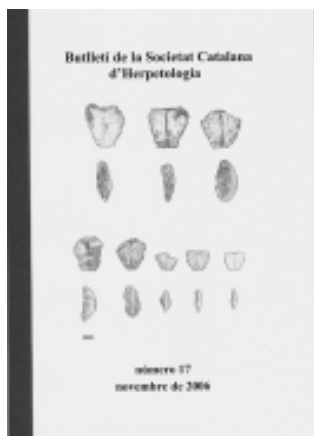
Sortides naturalistes

Us adjuntem el calendari de les sortides del Grup de Naturalistes d'Osona. Com podeu veure se centren en un objectiu concret. Això no vol dir que no es comentin altres temes no previstos. En aquest sentit, el grup compta amb experts en botànica, en ocells, en libèl.lules, en rastres... i tota ocasió és bona per apendre i anar comentant tot el que ens anem trobant durant la ruta. Les dates són provisionals, ja que poden sorgir imprevistos que les modifiquin. Tot i això, s'intentarà mantenir-les al màxim, i així, la gent més previsor, podrà reservar-se el cap de setmana.

Finalment, afegir que aquestes sortides, seguint amb la filosofia d'obrir les sortides a la participació de tothom, les fem totalment gratuïtes (cosa difícil en els temps que corren). Bé, esperem que us animeu a venir. És qüestió de fer el petit pas de venir una primera vegada, i després veureu com en acabar una sortida estareu esperant quan serà la següent. Que experts en diferents temàtiques ens ofereixin els seus coneixements, gratuïtament, i fent un passeig per la natura, és una oportunitat que no podem deixar escapar.

Calendari de sortides del GNO

- 18 de febrer de 2007.
Sortida a **Castelleir**, a observar les fagedes i els arbres monumentals de la zona, a càrrec de Ramon Pou i Carles Martorell.
- 25 de març de 2007
Sortida de descoberta dels **Espais Agrícoles** a càrrec de Jordi Baucells.
- 21 d'abril del 2007
Sortida a les **Fagedes de Milany**, a càrrec de Carme Casas.
- 20 maig de 2007
Sortida a la recerca d'**orquídies**, a càrrec de Carme Casas.
- 16 de juny de 2007
Sortida de **formigues** a càrrec de Roger Vila.
- 15 de juliol de 2007
Sortida d'**Odonats** (espiadimonis, libèl.lules...) a càrrec de David Vilassís o Pep García.
- 23 de setembre de 2007
Sortida al **Sorreig** a càrrec de Carles Martorell.
- 21 d'octubre de 2007
Sortida de **Bolets** a càrrec de Carme Casas. ■

Butlletí de la Societat Catalana d'Herpetologia, número 17. Novembre de 2006. 107 P. ISSN: 0212-6648.

Delegació del Bages

Proper alliberament de les cigonyes de Santpedor

Com ja vam explicar en un Notícies anterior, des de la delegació del Bages estem duent a terme un projecte de reintroducció de les cigonyes (*Ciconia ciconia*) al pla de Bages. Aquest projecte es va iniciar l'any 2005 i

compte amb el suport econòmic i tècnic de la Fundació Territori i Paisatge. El dia 30 de març està previst alliberar les 16 cigonyes que el dia 1 d'agost de 2005 van ser portades a un aviari d'uns 100 metres

(Continua)

quadrats que va ser construït per l'empresa Guaret Intervenció Ambiental al mas Lluçà (Santpedor). Durant els 19 mesos que les cigonyes han estat a Santpedor han sigut alimentades pel Narcís Sala, l'amo de Lluçà, bàsicament amb colls, caps, pedrers i fetges de pollastre. Actualment una de les cigonyes és al Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Torreferrussa perquè va perdre un ull i se li va inflar molt la zona ocular, però esperem que aquesta cigonya accidentada també pugui ser alliberada el dia 30 de març. Durant l'hivern hem fet gestions perquè la companyia elèctrica FECSA-ENDESA fes les modificacions necessàries a les línies elèctriques del pla de Bages per fer disminuir el risc d'electrocució dels ocells, i sembla que aquestes gestions tindran un resultat positiu.

Esperem que les cigonyes que alliberarem el 30 de març s'aparellin i criïn, però no migrin. Precisament el llarg captiveri a què les hem sotmès té com a objectiu que perdin l'instint migratori. En canvi, la descendència que desitgem que aviat tingui aquest grup de cigonyes fundadores s'espera que migri, però que retorni al Bages cada any i doni lloc d'aquesta manera a una població estable a la

comarca que faria de pont d'unió entre les poblacions del Segrià i la Ribera d'Ebre i les de l'Empordà.

A l'acte d'alliberament està previst convidar la mainada de les escoles de Santpedor que té entre 3 i 6 anys. Amb aquesta acció volem aconseguir que la població faci seu el projecte de reintroducció de la cigonya. L'objectiu de tot plegat és, a més a més d'afavorir l'expansió de les cigonyes, contribuir, a través de l'educació ambiental, a fer una societat humana més respectuosa amb el medi natural del qual forma part, perquè estem convençuts que aquest camí ens portarà a viure en un món millor. ■

Nens amb les cigonyes de Santpedor just abans de ser deslligades i introduïdes a l'aviari

Agenda d'activitats del Museu de Ciències Naturals (febrer - maig 2007). l'Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona. [Http://www.bcn.cat/museuciencies](http://www.bcn.cat/museuciencies).

Curs sobre el medi natural de la conca del Llobregat: sortides naturalistes

El dia 27 de gener vam fer una de les sortides naturalistes programades dins el curs de coneixement del medi natural de la conca del Llobregat. Aquesta sortida va ser un itinerari, de temàtica principalment geològica, per la conca del riu Anoia.

Des de Manresa, seguint l'antic camí de Castellfollit del Boix que remunta la vall del torrent de l'Infern, vam anar cap a la serra de Rubió, on hi ha instal·lat un parc eòlic, però abans vam parar a la font del Rauric (Rajadell) on hi ha un interessant retallet de bosc caducifoli vell amb aurons negres i grèvols. A la serra de Rubió, sota un vent intens, vam estudiar ràpidament el relleu tabular i els cadequers (formacions arbustives on domina el càdec [*Juniperus oxycedrus*]) i vam visitar un dolmen proper. Vam continuar l'excursió visitant les guixeres d'Igualada i pujant a la Tossa de Montbui, un punt de pelegrinatge dels geòlegs on hi ha una original esglésiola preromànica, abundància de fòssils marins eocens i una vista excel·lent sobre la conca d'Òdena que permet interpretar molt bé el relleu i distingir les diferents formacions

geològiques. Vam anar a dinar al coll de les Llenties (Carme), on abunden tant el nummulits que el terra sembla recobert d'un estranya grava formada per petits còdols amb aspecte de lleties petrificades, i a la tarda vam visitar les Deus de Sant Quintí de Mediona, on hi ha unes formacions de travertins i una cova associades a una important surgència d'aigua d'origen càrstic. La nostra intenció inicial era visitar també l'Abric Romaní de Capellades, però no ho vam poder fer perquè estava tancat. ■

Assistents a la sortida de la conca de l'Anoia dins la gran balma formada en els travertins de les Deus de Sant Quintí de Mediona

El dia 24 de febrer vam dur a terme la cinquena sortida del curs de coneixement del medi natural de la conca del Llobregat. Aquell dia vam travessar a peu la serra de l'Obac de sud a nord, des de la Casa Nova de l'Obac fins a Mura. L'itinerari passa per carenes obertes i ventoses, de vegetació

eixarreïda i on es mostren grans panoràmiques, amb canals aïllats i humides on s'arrecceren les falgueres i creixen esponerosos els arbres. Pel camí ens vam enfilar als cims de Castellsapera i de la Pola, vam visitar les boques dels avencs de Castellsapera i del Llest, vam admirar la magnífica

(Continua)

alzina del Vent i vam observar les larves del tritó jaspia a la bassa de la coma d'en Vila i les larves de salamandra de prop de la font de la Portella. La caminada damunt la serra de l'Obac va ser també un primer tast de primavera, pregonada a les codines i a les carenes per la florida avançada de l'almesquí (*Narcissus assoanus*), el petit narcís de flor groga, i de la nadala menuda (*Narcissus dubius*) un narcís de flor blanca més gros i molt més rar que l'almesquí. ■

Delegació de la Garrotxa

Línies de recerca i de conservació de flora de la delegació de la Garrotxa de la ICHN

La conservació de la flora ha estat un aspecte poc desenvolupat si el comparem, per exemple, amb la fauna. Els professionals de la gestió i la vigilància del territori, normalment, no tenen ni informació ni formació en aquesta matèria, i per tant, la seva tasca no pot contribuir d'una manera determinant a una millor conservació de la flora.

Actualment, la delegació de la Garrotxa de la ICHN està abordant la conservació de la biodiversitat botànica de la comarca, amb tres línies de treball:

- *Flora amenaçada*: Catàlegs florístics i llista vermella de diferents grups vegetals, cartografia de detall, censos i seguiment d'indicadors dels tàxons de la llista vermella comarcal, amb actuacions de millora de poblacions, promoció de la conservació per part d'administracions, i sensibilització.

- *Flora invasora*: Catàleg de plantes al·lòctones, i llista negra de plantes invasores, amb prioritització d'espècies per impacte actual i potencial, capacitat invasora i dificultat d'erradicació i control, cartografia, control i/o eradicació i seguiment dels tàxons invasors més perillosos a la comarca, Pla de detecció precoç, promoció de mesures preventives i sensibilització.

- *Comunitats vegetals amenaçades*: Catàleg de comunitats vegetals de la comarca, inventari de comunitats vegetals d'interès de la Garrotxa, amb cartografia 1:5.000, seguiment d'indicadors, promoció de la conservació i sensibilització.

A la pàgina Web de la delegació de la Garrotxa de la ICHN (<http://130.206.88.24/ichngarrotxa/index.php>) es poden consultar les línies de treball, els projectes i els documents generats fins al moment.

La llista vermella de la flora vascular de la Garrotxa

Els anys 2003-2005 es va elaborar la "Llista vermella de la flora vascular amenaçada de la Garrotxa". En aquesta diagnosi, es van analitzar els tàxons considerats rars a la comarca, amb els criteris de la Llista vermella de la UICN (2001), amb l'objectiu de determinar quins es podien considerar amenaçats a la comarca.

A la llista final apareixen espècies com *Lithodora oleifolia* o *Polygala vayredae*,

endèmiques de la Garrotxa, *Peucedanum schottii*, *Oplismenus undulatifolius* o *Dryopteris remota*, amb les úniques poblacions conegudes actualment a la península Ibèrica, fins a plantes menys excepcionals, com *Isoetes thalictroides* o *Iberis linifolia* subsp. *dunalii*, però amb poques localitats a la Garrotxa, aïllades de la distribució general de la planta, i en perill de desaparèixer,

El programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada de la Garrotxa

A partir d'aquesta diagnosi, es va dissenyar el "Programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada", amb l'objectiu de promoure la recerca i conservació de les espècies amb un gran valor com les endèmiques o localitats "úniques", i per tant d'una responsabilitat d'ordre mundial, com amb les poblacions aïllades d'espècies menys singulars, però que la seva conservació depèn d'actuacions a nivell local (conserva a nivell local i també conservarà a nivell global). L'objectiu perseguit és la conservació de la biodiversitat botànica de la comarca.

Fins a l'any 2006, ja s'ha cartografiat i censat poblacions de 88 tàxons dels 131 de la llista vermella comarcal. La previsió es tenir cartografiats, censats o estimades les poblacions de tots els tàxons de la Llista vermella a finals de l'any 2008, amb l'objectiu de promoure la seva conservació, i poder elaborar una nova diagnosi l'any 2009, amb les noves dades. En la figura 1 es pot observar un esquema del Programa.

El desenvolupament del programa permet detectar amenaces, y per tant ràpidament aplicar o promoure mesures preventives. En

Natura Catalana. Lettre des réserves naturelles catalanes, núm. 6. Réserves Naturelles Catalanes. Novembre de 2006. 11 p.

el cas de detectar impactes, es promouen accions correctores.

Inicialment l'àmbit territorial era la Garrotxa, però posteriorment es va incloure els territoris externs que espais naturals protegits de la comarca comparteixen amb comarques veïnes, i més endavant altres tàxons

importants de la resta d'aquestes comarques.

A la llista de tàxons de flora vascular amenaçada, s'han afegit aquest últim any, alguns tàxons de briòfits considerats amenaçats a la Península (Sérgio, C., i al., 2006).

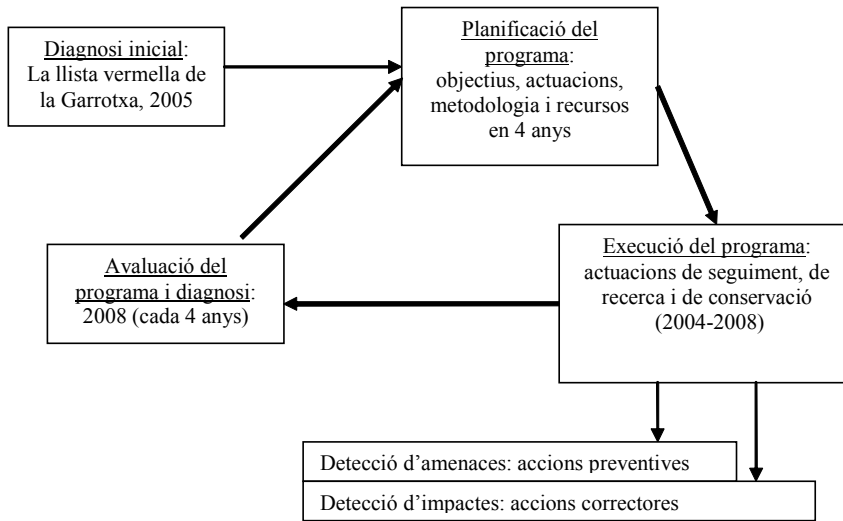

Figura 1: Procés del Programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada

La cartografia digital de la flora amenaçada de la Garrotxa

Per promoure la conservació de la flora, una de les primeres actuacions va ser l'elaboració de la *Cartografia digital de la flora amenaçada i/o protegida de la Garrotxa*, v. 2006. Aquesta cartografia digital, en format mapa de MiraMon, presenta les localitats de vint-i-cinc plantes, digitalitzades com a punts, línies o polígons segons el tipus de distribució que presenten, i estan associades a una base de dades, amb informació, tant del tàxon com de la localitat. Les consultes han estat dissenyades tal com es pot observar a la figura 2.

En consultar una localitat, que ha estat ajustada sobre ortofotomapes 1:5.000, es desplega la consulta amb les dades següents:

Informació general del tàxon: nom científic, sinonímia, nom vulgar, si està protegida, si es considera amenaçada, amenaces, impactes, recomanacions, fotografies, links a la normativa que el protegeix i altra informació útil per elaborar els informes o valorar les possibles afectacions que una activitat podria comportar a la població...

Informació concreta de la localitat: topònim, municipi, espai protegit, impactes en la localitat...

Amb aquesta eina, quan un tècnic ha de planificar o informar d'una activitat, obrint la cartografia, de seguida pot veure si aquesta activitat afecta alguna espècie protegida o amenaçada, i en aquest cas, des de la mateixa consulta pot accedir a tota la informació disponible per valorar millor la situació i realitzar l'informe correcte. En situacions més complexes, en la mateixa consulta, s'ofereix l'adreça electrònica i el telèfon d'una persona que controla la localitat i que pot ajudar-lo en la seva tasca.

En aquests moments, la majoria de les administracions de la Generalitat de Catalunya i de l'administració local amb competències ja disposen d'aquesta cartografia digital.

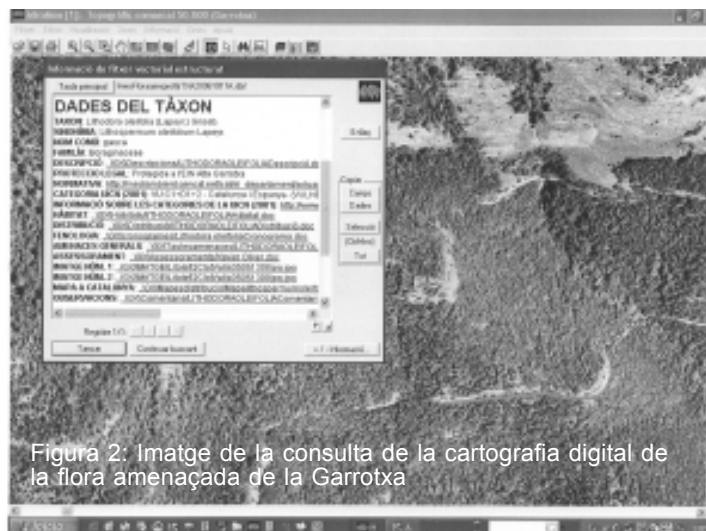
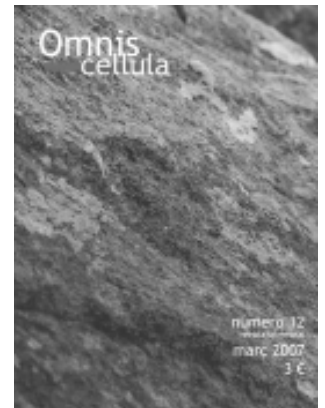

Figura 2: Imatge de la consulta de la cartografia digital de la flora amenaçada de la Garrotxa

Omnis cellula, núm. 12. Societat Catalana de Biologia, març de 2007. 50 p.

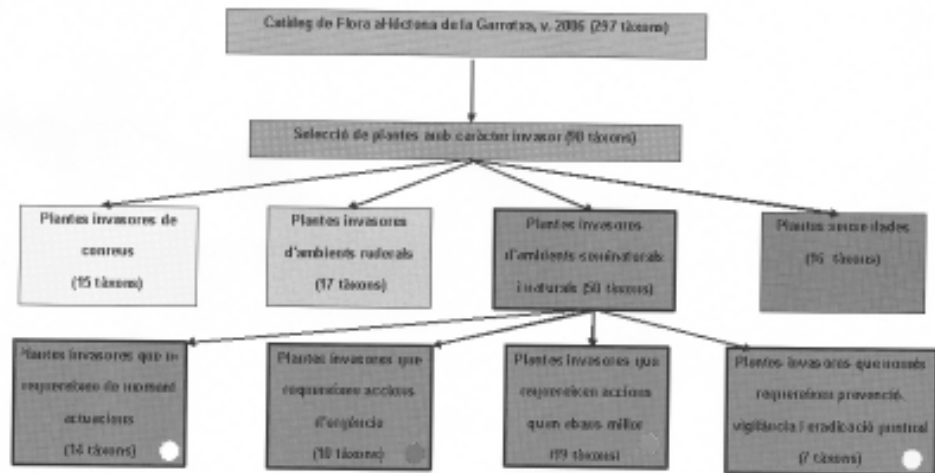
La llista negra de la Garrotxa

L'any 2006 es va acabar el "Catàleg de la flora al·lòctona de la Garrotxa", amb un total de 297 tàxons detectats a l'àmbit estudiat. A partir del catàleg, es va fer una primera selecció dels tàxons al·lòctons que presentaven a la comarca capacitat invasora, i posteriorment es va valorar quins només afectaven els conreus, quins altres envaïen zones ruderalitzades i finalment quins eren capaços de penetrar en ambients seminaturals i naturals.

En el gràfic núm. 3 es pot observar aquest

procés de selecció de tàxons que potencialment podien afectar el medi natural, i sobre els quals es va realitzar una valoració del seu impacte actual i potencial, la seva capacitat invasora i la dificultat d'eradicació i control a la comarca.

Aquesta valoració ha permès ordenar els tàxons invasors en una llista, la "Llista Negra de plantes invasores de la Garrotxa", per ordre de la seva perillositat i la urgència en desenvolupar actuacions de prevenció, i d'eradicació i control.

El programa d'eradicació i control de plantes invasores

El programa promou especialment la prevenció i les accions d'eradicació en la primera fase de colonització, o fins i tot en zones properes de la comarca perquè no entri a la Garrotxa.

Respecte a la prevenció, s'ha començat a treballar en la sensibilització i el compromís d'administracions en no utilitzar plantes invasores. En el cas de la Garrotxa el 90 % de les plantes invasores, han arribat a la comarca pel seu ús en jardineria. En aquest sentit, l'ajuntament d'Olot, va descartar en el seu "Pla Verd", la utilització de tota una sèrie de plantes invasores en la gestió dels espais verds i en l'arbrat viari.

La detecció precoç ha permès realitzar eradicacions ràpides, fàcils i econòmiques dels pocs individus que havien començat a colonitzar la comarca, d'alguns tàxons que en altres espais han ocasionat un impacte molt alt, i actualment és impossible o molt difícil

d'eradicar-los (*Pennisetum villosum*, *Eschscholzia californica*, *Impatiens balfourii*, *Erigeron karvinskianus*, *Bidens aurea*...).

També es realitzen tasques de control directament i es promou accions de control com és el cas de *Senecio inaequidens*, *Fallopia baldschuanica*, *Buddleja davidii*, *Ailanthus altissima*, *Acer negundo*...

En alguns casos, la delegació ha negociat amb particulars, i els ha substituït exemplars de plantes invasores plantats en llocs perillosos, com és el cas d'*Erigeron karvinskianus*, per altres plantes ornamentals no perilloses.

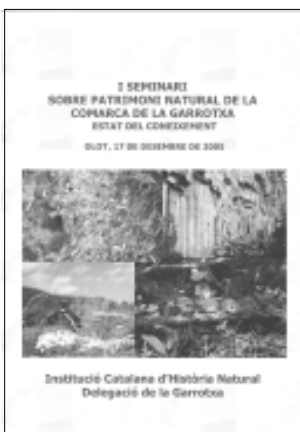
A més, a la pàgina web de la delegació, s'ha penjat la cartografia digital de diverses plantes invasores (*Senecio inaequidens*, *Fallopia baldschuanica* i *Ailanthus altissima*) a la Garrotxa, per promoure actuacions d'eradicació.

El catàleg de comunitats vegetals d'interès de la Garrotxa

Des de la delegació s'ha elaborat el catàleg de comunitats vegetals de la Garrotxa. Posteriorment, s'ha valorat cadascuna de les diferents comunitats vegetals per classificar-les en nivells d'interès.

L'objectiu era determinar quines comunitats vegetals són les més interessants, i per tant cal prioritzar-ne tant la recerca com la conservació.

Paral·lelament, l'any 2006 es va iniciar la cartografia i tipificació de les rouredes de roure pènel (*Isopyro-Quercetum roboris*). La cartografia es realitza sobre ortofotomapes 1:5.000, i per a cada rodal es realitza una prospecció per tipificar diverses característiques florístiques i fitosociològiques, que permeten valorar l'estat del rodal, i fer-ne el seguiment en el temps. ■

I Seminari sobre Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa. Delegació de la Garrotxa de la ICHN. Amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i la Diputació de Girona. Gener de 2007. 59 p.

Congressos i reunions

14 Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL

El passat 13 de gener, va tenir lloc la 14 Sessió conjunta d'entomologia ICHN-SCL. En conjunt es van presentar nou ponències, que comprenien diversos treballs sobre lepidòpters, hemipters, ortòpters i artròpodes en general. Els resum d'aquestes ponències ja són consultables a la pàgina web de la ICHN i pròximament es disposarà del text complet de les ponències.

Aquesta nova sessió s'ha realitzat amb un cert retard en relació al que hagués estat habitual, ja que aquesta sessió conjunta s'acostumava a celebrar cada dos anys. Tot i

aquest endarreriment, hi ha la voluntat de mantenir aquesta sessió, atesa la importància de l'estudi dels insectes i l'interès, tant de la SCL com de la ICHN, de promoure'n el seu coneixement.

La celebració de la sessió conjunta d'entomologia va coincidir amb una reunió a la mateixa seu de l'IEC del grup Oxygastra, grup de treball de la ICHN dedicat a l'estudi dels odonats, de manera que a la pausa de mig matí va congregar-se un bon nombre d'entomòlegs, el que queda palès a la fotografia que acompanya aquesta nota.

Història Natural de la Segarra. Conté temes de geologia, ornitologia, impactes, vegetació, etc. Té 430 pàgines i més de 400 il·lustracions.

El podeu trobar a les llibreries de la Segarra, o bé trucant al 973 530 488 o al web <http://www.cmc-cervera.com>; cultura@cmc-cervera.cat. (demanau per Anna). 79 €.

Representants en organismes i institucions

Consell Consultiu del Parc de Collserola (12 de desembre de 2006)

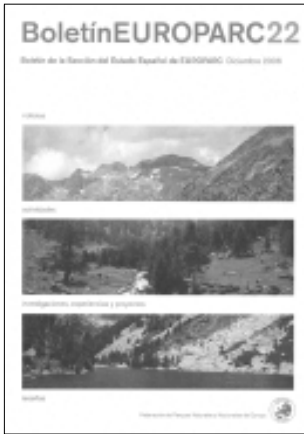
A finals d'any se celebrà la segona reunió del Consell Consultiu del Patronat de Collserola del 2006, on el tema principal va ser la remodelació del parc d'atraccions del Tibidabo i els efectes sobre els boscos del cim més alt de la serra. Però a més, també es van tractar altres temes com la proposta definitiva de pla cinegètic, el procés participatiu per a la gestió de la riera de Vallvidrera, el trasvàs Ter-Llobregat pel vessant de Barcelona i la requalificació cap a sòl públic de 84 hectàrees classificades d'equipaments de can Monmany, a Valldoreix (s'han permutat per una zona boscosa de la Floresta però això permet conservar una zona de cultius, hàbitat tan poc freqüent ja al voltant de la Serra). També es va informar sobre l'inacabable procés de declaració de parc natural...

La proposta definitiva del nou pla cinegètic té com a objectiu compatibilitzar els diferents

usos del parc amb el control de la població de senglar (sense predadors naturals i segons sembla en dinàmica expansiva). Ja fa temps que es treballa des del parc en aquesta reordenació i compta amb les contribucions del DMAH i de la Federació Catalana de Caça. Com ja havíem comentat en altres Notícies, la reordenació consisteix en concentrar les zones de caça en dues àrees centrals i deixar la resta del parc com a zona de protecció. Val a dir, que aquesta és encara una proposta i que no s'ha aprovat definitivament.

El procés participatiu a la riera de Vallvidrera s'emmarca en el context general dels processos de conca iniciats per l'ACA seguint la Directiva Marc de l'Aigua. En aquest cas, però, aquest procés participatiu està impulsat pel Consorci del parc, l'Associació Hàbitats-Projecte Rius i el departament d'Ecologia de la UB. Durant el

(Continua)

Boletín EUROPARC22.
Boletín de la Sección del
Estado Español de
EUROPARC. Diciembre de
2006. 52 P. ISSN: 1695-
3479.

Seminari de Montserrat sobre Natura i Espiritualitat

En el marc de la Iniciativa Delos del Grup de treball sobre valors culturals i espirituals de les àrees protegides de la Comissió mundial d'àrees protegides de la UICN, del 23 al 26 de novembre passat va tenir lloc a Montserrat el Seminari sobre Natura i Espiritualitat.

Les conclusions d'aquesta trobada es poden consultar en la seva versió anglesa a la pàgina web de la Iniciativa Delos <http://www.medina.org/delos/montserrat.htm>. També es pot demanar la versió en català a la Secretaria de la ICHN.

2007 es farà una jornada de la riera durant la qual es constituirà el consell participatiu de conca de Vallvidrera (podeu llegir més a <http://rieravallvidrera.projecterius.org>).

Seguint amb la temàtica de l'aigua, es va demanar informació al Consorci sobre la canalització que s'està soterrant a la vessant nord de la Serra de Collserola (des de la vall de Sant Just fins a la Trinitat) i que correspon al trasvàs Ter-Llobregat. Segons sembla, el trasvàs discorrerà per fóra de la zona del PEIN i per tant no cal que es faci un Estudi d'Impacte Ambiental... tot i que s'ha signat un conveni entre el Consorci i Aigües Ter-Llobregat per fer un projecte de restauració (150 milions d'euros) de l'afectació de la zona boscosa a la vall de Sant Just. Igualment, es farà un seguiment de l'afectació als freàtics... De fet, part de la zona afectada per les obres (Horta, per exemple), coincideix amb la zona d'afectació de les obres de la línia 9 del metro.

Sobre la declaració de parc natural... el procés es va reactivar després de les eleccions, sembla que hi ha voluntat política: el 18 de desembre es van reunir els tècnics del Consorci amb el Conseller de Medi Ambient i Habitatge i van reconfirmar la voluntat i el consens institucional. El procés no farà marxa enrera... però on la declaració de parc natural suposi una ampliació de límits... i hi hagi un contenciós administratiu (per exemple, a la Torre Negra)... doncs la declaració de parc natural quedarà aturada fins que es resolgui el contenciós... esperem que el 2007 tinguem la declaració de Parc Natural...

I ara ja entrem en el tema de la remodelació del parc d'atraccions del Tibidabo. Segons sembla, des de la direcció del parc d'atraccions (BSM), cal millorar les

instal·lacions (atraccions, edificis i equipaments adjunts com els aparcaments) per tal de fer sostenible econòmicament l'activitat del parc. Es planteja un màxim de 600.000 habitants/any amb un màxim de 8.900 per dia i es proposa actualitzar atraccions, incloure un pèndol i una muntanya russa, fer dos edificis nous, un d'ells soterrat, revisar els jardins, reorganitzar l'accés, reordenar les zones d'aparcament i limitar l'accés rodat. A més, es va encarregar un estudi de mobilitat a Barcelona Regional per tal d'aconseguir reduir l'accés amb vehicle privat i millorar l'accés amb transports públics (bus, funicular), a peu i en bicicleta. S'ha de dir, que la zona d'afectació de les remodelacions inclou únicament la zona classificada com a sòl urbà en el pla especial de Collserola (el parc d'atraccions pròpiament dit) que fou adquirida per l'Ajuntament de Barcelona el maig del 2006. Amb tot, la zona d'afectació de les obres de remodelació ha anat recuperant la vegetació des dels 1900 i hi ha arbres de port considerable que no foren tallats per produir carbó a finals del segle XIX. I alguns d'aquests arbres es veuran afectats per les obres. Atès l'elevat valor simbòlic del Tibidabo i dels seus arbres, i el rebombori social que s'ha creat al voltant d'aquestes remodelacions, sembla que el projecte inicial s'ha anat modificant per tal de reduir-ne l'impacte, possibilitar que les obres es facin respectant al màxim aquests arbres i amb un protocol estricte de control de l'afectació durant l'obra. A veure què tal va... per més informació, l'Ajuntament de Barcelona, el parc d'atraccions i el Consorci de Collserola.

Bé doncs això és tot! Ben aviat es podran consultar les actes de la reunió a la secretaria de la ICHN... Fins aviat! ■

Col·laboracions amb altres entitats

Jornada sobre canvi global: efectes i estratègies de gestió

El 30 de novembre va tenir lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans la jornada anual que celebren conjuntament el CREAM, la Societat Catalana de Biologia i la Institució Catalana d'Història Natural.

Tot i que molts dels efectes atribuïbles al canvi global, ocorren a escala planetària global, són transfronterers i d'escala molt gran, la convocatòria tenia la inquietud de contribuir a una organització de la resposta

(Continua)

“de baix cap a dalt” en una integració des de l'àmbit local cap a àmbits cada vegada més amplis.

Així, doncs, la sessió pretenia proporcionar una visió de l'estat de la situació actual i de les necessitats d'actuació, tant des de l'òptica de la gestió com de la recerca, especialment en l'àmbit de les administracions locals.

Amb aquest objectiu, les tres institucions van proposar una discussió i reflexió obertes per contrastar els punts de vista d'investigadors, dels tècnics i de l'Administració sobre les pautes de canvi global de les darreres

dècades en els seus components de canvi climàtic, atmosfèric i dels usos del sòl a Catalunya. També es van donar a conèixer les estratègies de resposta a aquest canvi global per part de les entitats administratives i de gestió. ■

III Sessió Científica sobre Invertebrats i Medi Ambient

El proper dissabte 24 de març, tindrà lloc, a l'Ajuntament de Cervelló, la III Sessió Científica sobre Invertebrats i Medi Ambient, organitzada amb el suport de l'Ajuntament de Cervelló, el Museu de Ciències Naturals de Barcelona i el Departament de Medi Ambient i Habitatge i la col·laboració de la ICHN.

Simposi científic sobre gestió i conservació de llacunes temporànies mediterrànies

El Consorci de l'Estany i la Universitat de Girona amb col·laboració de la Institució Catalana d'Història Natural, organitzen el *Simposi Científic sobre gestió i conservació de llacunes temporànies mediterrànies*, que tindrà lloc a Banyoles, els dies 19, 20 i 21 de març en el marc del Projecte LIFE Natura de «Restauració dels ambients aquàtics de Porqueres i Banyoles».

Per a més informació i inscripcions, adreueu-vos a la pàgina web <http://www.estanyespainatural.net>, on trobareu el programa i la informació complementària.

També podeu contactar amb la Secretaria de la ICHN (tel.: 933 278 582; a/e: ichn@iec.cat). Us adjuntem el programa amb la tramesa d'aquest NOTÍCIES. ■

Legislació

Catalunya

Resolució MAH/285/2007, de 7 de febrer, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua d'1 d'abril de 2004, de fixació de criteris en relació amb la vigilància i el control de la qualitat de les aigües marines litorals i els paràmetres i límits dels abocaments de terra a mar. DOGC núm. 4818 de 09 de febrer de 2007.

Ordre AAR/16/2007, de 19 de gener, per la qual s'estableix una veda en el parc d'esculls del litoral de llevant de Barcelona. DOGC núm. 4815 de 6 de febrer de 2007.

Illes Balears

Decret 5/2007 de 2 de febrer, pel qual s'aprova el Catàleg d'agrupacions racials dels animals domèstics autòctons de les Illes Balears i es regulen les entitats dedicades a fomentar-los. BOIB núm. 020 de 8 de febrer de 2007.

País Valencià

Ordre de 23 de novembre de 2006, de la Conselleria de Territori i Habitatge per la qual es declaren sis reserves de fauna en la Comunitat Valenciana. DOGV núm. 5414 de 26 de desembre de 2006.

Decret 9/2007, de 19 de gener, del Consell, pel qual s'aprova el Pla de Recuperació del Fartet en la Comunitat Valenciana. DOGV núm. 5435 de 24 de gener de 2007.

Decret 10/2007, de 19 de gener, del Consell, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de Chera-Sot de Chera. DOGV núm. 5435 de 24 de gener de 2007.

Decret 4/2007, de 12 de gener, del Consell, pel qual s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta. DOGV núm. 5431 de 18 de gener de 2007.

Ordre de 30 d'octubre de 2006, de la Conselleria de Territori i Habitatge, per la qual es declara una microreserva vegetal en la província d'Alacant. DOGV núm. 5429 de 16 de gener de 2007.

Ordre de 1 de desembre de 2006, de la Conselleria de Territori i Habitatge, per la qual s'amplia en el Catàleg valencià d'espècies de fauna amenaçada amb la inclusió de deu noves espècies en la categoria de vulnerables. DOGV núm. 5427 de 12 de gener de 2007. ■

Fons bibliogràfic de la ICHN

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN

Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Sessions científiques

Dijous 15 de març de 2007, a les set de la tarda, a l'Aula Magna de la UdVic. **Capacitat d'autodepuració de rius mediterranis que reben nutrients procedents de l'activitat humana. El cas del riu Gurri a la Plana de Vic**, a càrrec de GORA CANALS MERSEBURGER, Departament d'Ecologia, UB.

Dijous 29 de març de 2007, a les set de la tarda, a l'Aula Magna de la UdG. **L'estany de Cal Tet: exemple de creació d'un estany litoral al delta del Llobregat**, a càrrec de PAU ESTEBAN, Ajuntament del Prat del Llobregat.

Dijous 19 d'abril de 2007, a les set de la tarda, a Cal Bofill, Ajuntament de Torredembarra. **Els rius catalans i la nova cultura de l'aigua: el cas de Flix com a exemple**, a càrrec de NARCÍS PRAT, catedràtic d'Ecologia, UB.

Dimarts, 8 de maig de 2007, a les set de la tarda, a la UdL. **Té sentit biològic fer tipologies d'ecosistemes? Una reflexió a partir del cas dels estanys dels Pirineus**, a càrrec de JORDI CATALAN, professor d'investigació del CSIC CEAB-CSIC.

Cursos naturalistes

24 i 25 de març de 2007. **Conservant tot conreant; bases per a la custòdia del territori en finques agràries productives - II edició**, a càrrec de JORDI PIETX i DAVID GIRALT, biòlegs, Xarxa de Custòdia del Territori. **Informació i preinscripció:** XCT (C. de la Sagrada Família, 7; 08500 Vic). De dilluns a divendres, excepte dimecres, de 9 a 12.30 h. Tel.: 938 866 135; a/e: info@custodiaterritori.org.

24 i 26 d'abril de 2007. **Conservació i documentació de mostres vegetals: els herbaris i les bases de dades de biodiversitat vegetal**, a càrrec de ROSER GUARDIA. CeDoc de Biodiversitat Vegetal de la UB. **Informació i preinscripció:** ICHN (C. del Carme, 47; 08001 Barcelona). De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

12 de maig de 2007. **La platja de Castelldefels**, a càrrec de CARLES NOVELL i JUAN CARLOS LÓPEZ, biòlegs. **Informació i preinscripció:** Centre d'activitats ambientals Cal Ganxo (Camí de Cal Ganxo, s/n, Castelldefels) De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. i de 16 a 19h. Demaneu per Alfons López. Tel.: 935 971 937; a/e: alfons.lopez@castelldefels.org.

IX Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN

13, 14 i 15 d'abril de 2007, a l'Espai Cultural dels Canals d'Urgell, de Mollerussa. **L'Estany d'Ivars i Vila-sana**. Us adjuntem el programa amb la tramesa d'aquest NOTÍCIES. També el podeu consultar al web de la ICHN.

Delegació del Bages

II edició del curs sobre El medi natural de la conca del Llobregat.

Sortides

24 de març, de 8.15 a 20 h. **Montserrat**.
21 d'abril, de 8.15 a 20 h. **El cremat oest del Bages**.
12 de maig, de 8.15 a 20 h. **La riera de Calders**.

Les sortides són gratuïtes. Qui es vulgui apuntar tan sols a una o a algunes sortides concretes pot fer-ho, però cal que avisi que hi assistirà, com a mínim dos dies abans, mitjançant una trucada al telèfon 938 788 608 o enviant un correu electrònic a l'adreça ichnbages@infonegocio.com.

Delegació d'Osona

Sortides naturalistes del Grup de Naturalistes d'Osona

25 de març de 2007. Sortida de descoberta dels **Espais Agrícoles**.
21 d'abril del 2007. Sortida a les **Fagedes de Milany**.
20 de maig de 2007. Sortida a la recerca d'**orquídies**

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Miquel Campos, Xavier Escuté, Josep Germain, Moisès Guardiola, Marc Martin, Carles Martorell, Xavier Oliver, Albert Pèlach, Joan Pino, Andreu Salvat, Delfi Sanuy, Florenci Vallès i Roger Vila.